

Nők és a forradalom

VIRÁGCSONKOR az asztalokon. Desszertes doboz. Kézsók, jókívánságok. A nőket köszönti ez a reggel. Leányokat és asszonyokat, feleségeket, anyákat, nagymamákat. Tegnap és holnap otthonunk teremtőit. Köznapi gondjaink, apró tetteink, munkánk és örömeink részeseit, a velünk mindenben osztozókat.

Nemzetközi nőnap. Ünneprontásnak szánjuk: de szó nélkül hagynunk sem lehet. A színvonalas irodalmi est szereplőjeként hirdetett Nagy Attila színművész fellépését — akit ismer és szeret a veres szegedi közönsége — az est kezdete előtt másfél órával mondta le telefonon. Színházában műsorvátozás következtében szükség volt rá, nem jöhett. Vártuk az ugyancsak színvonalasnak ígérkező Új Írás-estet. Ezt is — ügyszólván ismét az utolsó pillanatban — a szereplő írós betegsége miatt elhalasztották. Nem a szegedi szervezőknek címezzük ezúttal aggó kérdésünket: Mi lesz, ha egyszer egy eset, rendezvényt, fellépést — a közönség várta — a közönség váratlan „megbetegedése” miatt kell esetleg elhalasztani?

Dr. Csukás István mondott emlékbeszédet

S ott voltak, ott vannak ők legnagyobb tetteinkben, társadalom-alakító közös dolgainkban. Ott voltak elődeink mellett forradalmak barrikádjain. Február 26-án ünnepeltük Nagyvezdva Konsztantyinovna Krupszkaja születésének 100. évfordulóját, Vlagyimir Iljics nagyszerű életútjának hűséges tanúja, munkájának önzetlenségű segítőtje, barát és harcostárs volt ő egyszemélyben — igazi feleség. S a forradalom „első asszonya” — ahogy Lenin nevezte tréfásan sokszor.

A forradalom győzött. A forradalom tovább folytatódik napjainkban és holnapjainkban. S a nők, akik immár nemcsak jog szerint egyenlő társaink, de megbecsülést vívtak és vívnak ki maguknak az élet minden területén a miniszteri széktől a munkápadáig, az emberiség e világformáló forradalmának nagyszerű katonái.

Ukrán napok Szegeden

Április 10-e és 21-e között a főiskola igazgatósága, a Hazafias Népfrent, a JATE, a KISZ és az MSZBT ukrán napokat rendez. Április 10-én, Odessza felszabadulásának 25. évfordulóján nagygyűlést tartanak. A TIT előadásokat rendez ebben az időszakban az ukrán zenéről, irodalomról, és Ukrajna tájairól. A Művelődési Központban „Odessza képekben” címmel fotókiállítás nyílik. A Népfrent Klubban klubest keretében baráti találkozóra kerül sor az Ukrájában jártakkal. A záróest zenei és irodalmi műsorát a főiskola oktatói (előadások), énekkara és irodalmi színpada adják.

Roger Portal előadása

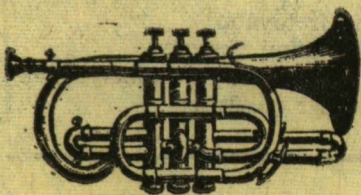
A párizsi diákmozgalmak

Roger Portal, a Sorbonne professzora, a l'Institute d'Études Slaves igazgatója a JATE új- és legújabbkori történeti tanszéke meghívására Szegeden járt. A hallgatóknak a Móra Ferenc Kollégiumban előadást tartott a párizsi diákmozgalmakról, a történetes oktatók számára pedig a francia egyetemi reformról, és más aktuális kérdésekről. Portal professzor meglátogatta a tápéi néprajzi kiállítást, és ismerkedett a tápéi gyéknyszövők munkájával.

Politikai vitakör

A múlt év decemberében zajlottak le a KISZ-tagok összefrásai a jogi karon. A KISZ VB a tagság véleménye és kívánsága alapján új politikai oktatási formával kísérletezik. Minden évfolyamon politikai vitakört szerveznek. Ez a forma látszik a legeredményesebbnek, amely a KISZ-tagokat serkenti a politikai kérdések megvitatásában, megértésében. A vitakörök tagjai önként léphetnek be a csoportokba, a kör programját saját maguk állapítják meg.

A KISZ VB reméli, hogy a politikai oktatás ily módon eredményesebb lesz és nagyobb érdeklődést nyújt a KISZ-tagok az új módszerrel szervezett fórum iránt.

Ady emlékest az aulában

Lengyel Ildikó Ady-Reinitz dalokat énekelt

Nem ünneprontásnak szánjuk: de szó nélkül hagynunk sem lehet. A színvonalas irodalmi est szereplőjeként hirdetett Nagy Attila színművész fellépését — akit ismer és szeret a veres szegedi közönsége — az est kezdete előtt másfél órával mondta le telefonon. Színházában műsorvátozás következtében szükség volt rá, nem jöhett. Vártuk az ugyancsak színvonalasnak ígérkező Új Írás-estet. Ezt is — ügyszólván ismét az utolsó pillanatban — a szereplő írós betegsége miatt elhalasztották. Nem a szegedi szervezőknek címezzük ezúttal aggó kérdésünket: Mi lesz, ha egyszer egy eset, rendezvényt, fellépést — a közönség várta — a közönség váratlan „megbetegedése” miatt kell esetleg elhalasztani?

rasztjáról, Ady kapcsolatairól a kor filozófiai-művészeti irányzataival és ezek költészetében jelentkező hatásáról.

Ehhez a költészethez új hangnem kellett, amelyet Ady a szimbolizmusban talált meg. Költészete a hagyomány és a merész újítás nagyszerű szintézise. Mindezt akkor teremtette meg a költő, amikor az avantgarde külföldi nagyjai (Breton, Apollinaire, Cocteau) még gyermekek voltak, vagy pályájuk kezdetén álltak.

Beszélt még dr. Csukás István a köl-

ország összes felsőoktatási intézményében történő bevezetés előtt. Így vezették be 1969. február 1-től a Szegedi Orvostudományi Egyetemen, a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen, a Debreceni Agrártudományi Főiskolán, az Egri Tanárképző Főiskolán, a Kecskeméti Felsőfokú Gépipari Technikumban, a Körmeny Felsőfokú Mezőgazdasági Technikumban, a Jászberényi Tanítóképző Intézetben, valamint egyetemünkön, a József Attila Tudományegyetemen az új ösztöndíjrendszert.

A hallgatók több mint fele jobban jár az új ösztöndíjjal

A bevezetést széles körű felmérést megelőző munka előzte meg egyetemünk állami vezetése részéről. Elemző munkájuk során kari bontásban is és az egész egyetemre kiterjedően is megvizsgálták az új ösztöndíjrendszer anyagi kihatásait, bázisul véve az 1968. február 15-i állapotot. Ennek során külön-külön vizsgálták az ösztöndíjrendszer bevezetésével az öt szociális kategóriában tartozó hallgatók anyagi helyzetének átlagos változását, a juttatások és térítések különbözőségeinek alakulását. A részletes vizsgálódás során felmérték a juttatások és térítések különbözőségeinek alakulását a hallgatók elhelyezése szempontjából is (diákotthoni elhelyezésben részesülők, albérlésben lakók és helybellek). Kiterjedt a vizsgálat a fizikai dolgozók gyermekei anyagi helyzetének alakulására is.

Az előzetes felmérések alapján kiderült, hogy egyetemünk hallgatóinak 54,4%-a átlagban kb. 110 Ft-tal jár jobban, 22,9%-ának anyagi helyzete változatlan marad és 22,7%-a pedig kb. 50–150 forinttal jár rosszabbul.

A bevezetést nagymértékben nehezítette, hogy a Művelődésügyi Minisztérium mindössze három héttel előbb hozta nyilvánosságra az utasítás-tervezetet. Ennek ellenére egyetemünk állami vezetése, s a dékáni hivatalok áldozatkész munkájára bízotta a diákjelölti bizottságok eredményes munkájának, s így az új ösztöndíjrendszer zökkenőmentes bevezetésének feltételeit.

Fontos feladat várt KISZ-alapszervezetekre az új ösztöndíjrendszer alapelveinek következtetéses érvényrejuttatásában; hiszen egyik legfontosabb új vonása ezen utasításnak az, hogy a hallgatókat egyenként, mind szociális, mind tanulmányi szempontból a megadott kereteken belül differenciált elbírálás alapján részesítse természeti és pénzületi támogatásban. Ez a követelmény egyetemünkön is szükségessé tette, hogy abban a közösségben, ahol a hallgatót a legjobban ismerik, készítsék el az ösztöndíj-odaitelés alapját képező javaslatokat; különösen figyelembe kell venni azt is, hogy ezen a szinten nyílik a legnagyobb lehetőség, hogy részletes tájékoztatóval tisztázzák azt, hogy az egyes hallgatók milyen részt vállaltak a társadalmi-közéleti tevékenységéből, a tudományos diákköri, kulturális és egyéb munkájából.

Jelentős javulás a karok tanulmányi eredményében

Tapasztalataink szerint az alapszervezeti vezetések ezt a munkát egy-két kivételtől eltekintve lelkiismeretesen, felelőssé-

gük teljes tudatában végezték. Mutatja ezt az is, hogy mindhárom kar diákjelölti bizottsága alaposnak találta ezeket a javaslatokat, és az esetek többségében azokat el is fogadta. Hasonlóan jelentős kontrollja volt az alapszervezeti vezetőségek munkájának az, hogy hallgatóink zöme realisan találta a diákjelölti bizottság által javasolt és a karok dékánjai által meghatározott juttatásokat.

Ezek a juttatások összegyememi relációban a következő képet mutatják: általános tanulmányi ösztöndíjra fordítandó összeg az 1968/69-es tanév II. félévében 1473 250 Ft, a szociális támogatásokra pedig 1557 500 Ft. E kiadások a bázishoz képest 29% 250, illetve 10 500 Ft többletet jelentenek. A fenti adatokból kitűnik, hogy a kifizetendő többletet elsősorban tanulmányi ösztöndíj címén kapják meg a hallgatók. Ez következik az új ösztöndíjrendszer alapelveiből egyrészt, másrészt azonban — és ezt sem szabad elhallgatnunk — abból, hogy mindhárom karon számottevő javulás mutatkozik az 1967/68-as tanév első félévében elért tanulmányi eredményeikhez képest. Nevezetesen az Allam- és Jogtudományi Karon 3,47 helyett 3,75 a Bölcsészettudományi Karon 3,85-tel szemben 4,25, s a Természettudományi Karon 3,61 helyett 3,71 az 1968/69-es tanév első félévének kari átlaga. Ezek a tanulmányi eredmény-növekedések megfigyelésünk szerint elsősorban az e tanévben bevezetésre kerülő tantervi módosításoknak köszönhetőek s ez arra kell, hogy figyelmeztesse a hallgatókat, hogy a második félévében — amely ilyen szempontból lényegesen nagyobb követelményeket állít általában mindhárom kar hallgatói elé — tanulmányi munkájuk intenzitásának fokozásával igyekezzenek tartani első félévi átlageredményüket — hiszen a juttatások kedvező aránya csak ebben az esetben marad meg.

Az új ösztöndíjrendszer egyetemünkön való bevezetése után megítélésünk szerint e félévében állami, párt- és KISZ-szerveink egyik fő feladata: levonni a legfontosabb következtetéseket, összegyűjteni a tapasztalatokat, hogy lehetővé tegyék a következő félév hasonló munkálatainak még problémamentesebb lebonyolítását, mind egyetemünkön, mind pedig — tapasztalataink átadásával — a többi felsőoktatási intézményben is.

Ennek érdekében KISZ Végrehajtó Bizottságunk március hó folyamán részletesen foglalkozik az ösztöndíjrendszer bevezetésének e félévi tapasztalataival — alapul véve természetesen az alapszervezeti KISZ-vezetőségek és kari végrehajtó bizottságok megállapításait, tapasztalatait — s március végén erről konzultációs megbeszélést rendezünk egyetemünkön a többi felsőoktatási intézmény KISZ-vezetői részvételével.

A helyes megítélés még lelkiismeretesebb munkát kíván

Minden összegyűjtött tapasztalat és megállapítás azonban csak azt a célt szolgálhatja, hogy KISZ-alapszervezeteink a helyes megítélés, a diákjelölti bizottságok jobb munkájának elősegítése érdekében még lelkiismeretesebb, még gondosabb munkát végezzünk.